

İhtilafların Hallini Kolaylaştırmak: Hakemlerin Geleneksel bir Servisi

İsviçre'de hakemlerin, taraflar ve onların avukatlarının hukuki geçmişini ve kültürlerini gözeterek, ihtilafların dostane halli konusunu açmaları ve hatta uygun gördükleri durumlarda bu konuda taraflara yardım teklifinde bulunmaları olağan bir durumdur. Bu uygulama İsviçre'nin uluslararası diplomaside oynadığı tarihi geleneksel rol ve İsviçre'de birçok mahkemenin taraflar iddialarını mahkemeye ilettikten sonra bir ihtilaf halli oturumu yapmalarına dayanmaktadır. Tabii bu uygulama ayrıca İsviçre'ni anlaşmazlık çözümüne genel bakış açısı olan anlaşmazlıkların hesaplı, etkili ve tarafların çıkarlarını göz önüne alan bir şekilde çözülmesi gerektiği görüşünde yansıtmaktadır.

Hakemlerin ihtilaf hallindeki rolleri, tarafların açık rızası ve uygulamanın prosedürü hakkındaki anlaşmış olması koşuluyla, birçok şekil alabilir. Buna uygun olarak ihtilafların halli hakemlerin taraflara anlaşmazlıklarının gerçekten çözümlenebilmesi için sağlamayı kabul ettikleri ek bir hizmet olarak görülmelidir. Usulün güvenilirliği korumak için tarafların hakemlerin bu konudaki rolünden dolayı onları kararını temyiz iddialarından feragat etmeleri talep edilecektir.

İhtilafların halli aşağıdakiler dahil belli yaygın şekilleri alabilir:

Usulü bir aşama olarak İhtilaf Halli Görüşmeleri: İhtilaf Halli görüşmelerinin vakti tarafların talebi ve üzerinde anlaşabilmesi durumunda usulü zaman tablosuna zorunlu olmayan bir aşama olarak konulabilir. Böylece isteğe bağlı ihtilaf halli görüşmeleri, taraflardan birinin girişimine gerek kalmadan tahkim sürecine dahil edilebilir.

İlk Görüş Duruşmaları: En sık kullanılan yöntemdir. Tarafların talebi üzerine, uygun olduğu durumlarda, tahkim mahkemeleri taraflara o noktada ellerinde olan dokümanları derin incelemelerinin sonucu elde ettikleri vaka hakkında ilk intibalarını taraflara açıkladıkları bir ilk görüş duruşması planlayabilirler. Bu görüşler tarafların daha sonra mahkemeye sunacağı iddia ve/veya ek kanıtlara dair bir önyargısız şekilde açıklanacaktır. İlk görüş duruşmaları mahkeme sürecinde herhangi bir noktada gerçekleşebilecek olsa da genellikle taraflar mahkemeye ilk dava ve cevap dilekçelerini teslim ettikten sonra kanıt üzerine olan duruşmadan önce yapılır. Taraflar tahkim mahkemesinin ön görüşü ve eldeki vaka hakkındaki kendi görüşlerini birleştirerek iddialarının kendi güçlü ve zayıf yanlarını daha iyi anlayabilir, daha sonraki süreçlere daha iyi hazırlanabilir ve ihtilaf haline gidip gitmeme konusundaki riskleri daha iyi analiz edebilirler. Bu yöntem taraflara erken ve dolayısıyla en hesaplı ve itibar koruyacak şekilde ihtilaf halli yoluna gitme imkanını sağlar.

Olası İhtilaf Halli Maddelerinin Teklifi: Tüm tarafların talebi halinde, tahkim mahkemesi taraflara, on görüşlerine dayanarak ve önyargılara dayanmadan, potansiyel bir ihtilaf halli anlaşmasının çerçevesini oluşturmada yardımcı olabilir.

Hakemlerin Arabulucu veya Uzlaştırıcı olarak Hareket Etmeleri: Üstteki süreçlerin tersine İsviçre'de tahkim hakemlerinin rollerini değiştirerek arabulucu veya uzlaştırıcı olarak hareket etmeye başlamaları nadir bir durumdur. Özellikle, İsviçre'de tahkim hakemleri taraflar ile ayrıca toplantı yapmaktan veya tarafların ihtilaf halli için tahkim hakemlerine mahkeme sicilinde olmayan, ve diğer tarafın haberinin olmama ihtimali olduğu, belgeler sunduğu durumlarda bulunmaktan çekinirler. Tarafların aktif bir ihtilaf halli süreci yürütmeye karar verdiği durumlarda tahkim hakemleri dışarıdan bir arabulucuyu sürece dahil etmeyi tercih ederler ve böyle bir sürecin de usulü zaman tablosuna koyulması mümkündür.